

МЕДИЧНА ПСИХОЛОГІЯ ТА ПСИХОТЕРАПІЯ

UDC 616.89-051:364-786-787.522

V.V. Vyun

THE RATIONALE AND CONTENT OF PSYCHOTHERAPY AND PREVENTION
OF THE DEVELOPMENT OF MALADAPTATION STATES
OF INTERNSHIP DOCTORS IN MODERN CONDITIONS

Kharkiv National Medical University, Kharkiv

val.v.nnipo@gmail.com

Background. The issue of influence of emotional stress on a human is one of the leading medical and social problems of our time. In modern conditions, the main tasks of postgraduate education of doctors are to provide both the improvement of professional training of internship doctors, and the provision of medical and psychological support of doctors during the period of adaptation to their professional activity.

Objective – to develop a system of psychoprophylaxis support during the professional training of a specialist on the basis of a systematic approach to the study of mechanisms for the formation of maladaptation states of internship doctors to their professional activities.

Materials and methods. In compliance with the principles of bioethics and medical deontology, we conducted a comprehensive clinical-anamnestic and psychodiagnostic examination of 213 doctors of Kharkiv National Medical University, including 116 women and 97 men. The study took place in three stages. The first stage included screening of adaptation levels among internship doctors. At the second stage of the study, a comprehensive analysis of clinical manifestations and mechanisms for the formation of adaptation disorders in internship doctors. At the third stage, the developed system of complex psychoprophylaxis influences was tested and a comparative estimation of their effectiveness was conducted.

Results. Only 34.3 % of internship doctors (44.3 % of men and 31.4 % of women) were adapted to their professional activity (control group), in 65.7 % of internship doctors (55.7 % of men and 68.6 % of women) (main group), irrespective of socio-demographic and occupational peculiarities, maladaptation states were revealed. We have identified three main levels of adaptation of doctors to their professional activity: 1) the high level (14.1 % of surveyed internship doctors, 24.2 % of men and 12.3 % of women); 2) the average level (20.2 % of internship doctors, 20.1 % of men and 19.1 % of women); 3) the low level (65.7 % of internship doctors, 55.7 % of men and 68.6 % of women). In order to prevent and correct the disorders of adaptation to the professional activities of internship doctors, we have developed a system of medical and psychological support during the professional training period, which involves the use of complex psychotherapeutic, psychoeducational and psychoprophylaxis influences. The complex system of medical and psychological support consists of 3 stages: 1) psychodiagnostic; 2) correctional; 3) psychoprophylaxis.

Conclusions. The results of the three-year catamnestic study proved the effectiveness of the proposed system of psychotherapeutic correction of adaptation disorders among internship doctors, while the positive dynamics of the mental state was being noticed, and the maladaptive states were reduced; in 92.6 % of the surveyed people, there were no relapses of adaptation disorders.

Keywords: psychotherapy, prevention, maladaptation, psychological adaptation, internship doctors.

Background

The issue of influence of emotional stress on a human is one of the leading medical and social problems of our time. The most relevant question arises in the system of professional selection

and further medical and psychological support of the official activities of representatives of occupations associated with constant neuropsychic and physical stress. The main task in this case is to ensure the high efficiency of professional activity and to prevent the occurrence of maladaptive reactions and conditions [1, 2].

The World Health Organization pronounces professional stress as the disease of the 21st Century, this type of stress occurs in any occupation of any country in the world, reaching the size of the «global epidemy». The International Labor Organization estimates the loss due to the stress of two hundred billion dollars annually [3, 4].

The modern unfavorable socio-economic and political conditions in Ukraine have significantly exacerbated the problem of adapting doctors to their professional activity, raised the requirements for the quality and efficiency of medical care. The role of doctors is decisive and leading at all stages of the medical-diagnostic and rehabilitation processes. The profession of a doctor is of great social importance, since it is the responsibility of medical professionals not only for the physical health of patients who entrust the doctors with their lives, but also for their psychic health and social and psychological rehabilitation [5-7].

In modern conditions, the main tasks of postgraduate education of doctors are to provide both the improvement of professional training of internship doctors, and the provision of medical and psychological support of doctors during the period of adaptation to their professional activity. One of the most important pedagogical tasks of institutes of postgraduate education is the work of internship doctors aimed at quicker and more successful adaptation of their professional activities to a new system of social relations [8-10].

The foregoing stipulates the relevance and necessity of this research, the **purpose** of which is to develop a system of psychoprophylaxis support during the professional training of a specialist on the basis of a systematic approach to the study of mechanisms for the formation of maladaptation states of internship doctors to their professional activities.

Materials and methods of research

In order to achieve this purpose, in compliance with the principles of bioethics and medical deontology, a comprehensive clinical-anamnestic and psychodiagnostic examination of 213 doctors of Kharkiv National Medical University, including 116 women and 97 men was conducted.

The study took place in three stages. The first stage included screening of adaptation levels among internship doctors. Regarding the data obtained in this study, only 34.3 % of internship doctors (44.3 % of men and 31.4 % of women) were adapted to their professional activity (control group), in 65.7 % of internship doctors (55.7 % of men and 68.6 % of women) (main group), irrespective of socio-demographic and occupational peculiarities, maladaptation states were revealed. At the second stage of the study, a comprehensive analysis of clinical manifestations and mechanisms for the formation of adaptation disorders in internship doctors. At the third stage, the developed system of complex psychoprophylaxis influences was tested and a comparative estimation of their effectiveness was conducted.

Results

As the results of the study indicated, the adaptation of internship doctors to their occupational activity should be considered as a dynamic, multifaceted and integrated process of developing skills to meet the requirements of doctors in the period of their adaptation to professional activity. Regarding the results obtained in the study, 44.3 % of men and 31.4 % of women are adapted to their professional activity. We have

identified three main levels of adaptation of doctors to their professional activity:

1. The high level (14.1 % of surveyed internship doctors, 24.2 % of men and 12.3 % of women), is characterized by the high level of work capacity, psychological comfort, availability of reserves for overcoming critical situations, objective difficulties associated with disadvantages in the modern organization of the medical process.

2. The average level (20.2 % of internship doctors, 20.1 % of men and 19.1 % of women) is characterized by a decrease in the level of efficiency and psychological comfort in crisis situations and in the presence of shortcomings in the organization of the medical process, with a rapid recovery in their solution and the preservation of psychological comfort outside the work process.

3. The low level (65.7 % of internship doctors, 55.7 % of men and 68.6 % of women) is characterized by the development of maladaptation, psychological discomfort in everyday life. Constant feeling of dissatisfaction with themselves and their professional activities.

The work of a doctor is connected with a number of stress factors (informational, emotional, physiological, organizational) that often lead to disorders in adaptation to professional activity.

In the course of study, systematization of unfavorable social, psychological and biological factors leading to the development, maladaptation, which arise in internship doctors.

It was identified a complex of biological factors that determine the defect of the morpho-functional substrate of the brain and contribute to the development of adaptation disorders in the examined internship doctors: frequent catarrhal diseases (36.9 %), cranial traumas (16.3 %), chronic tonsillitis and sore throats (22.5 %), neuroinfections (5.6 %), chronic somatic pathology (38.5 %), alcohol abuse (4.1 %), use of toxic substances (1.3 %).

The abovementioned factors determine the biological basis and can be considered as basic factors in the formation of maladaptive states, the risk factors of which are the acquired defect of nonspecific systems (mainly limbic) of the brain, which is the basis of the notions of «personality neurology».

According to the results of the research of socio-psychological factors of the formation of adaptation disorders, 49.5 % of internship doctors are not satisfied with their working conditions, 75.6 % believe that the medical institutions are not fully provided with the necessary pharmaceutical products and medical devices, 36.4 % think that some aspects of their work are devoid of content, and only 4.2 % of the surveyed people consider their wages as sizeable and appropriate to the applied efforts.

The examined internship doctors with adaptation disorders note a deficit of positive emotions at and off work (69.2 %); awareness of inadequate level of competence (75.4 %); low motivation, lack of economic incentives (82.1 %); imperfection of the mechanisms of psychological protection (52.7 %); lack of self-regulation skills (55.2 %); conflicts in the medical environment (27.4 %); lack of professional communication (42.5 %).

As shown by the results of the study, for internship doctors with states of maladaptation, the most typical personality traits are the following: increased excitability and imbalance, conflict in relationships, vulnerability and maladministration, lability of emotions, demonstration of emotional manifestations, anxiety, and efficacy of behavior.

The surveyed people with adaptation disorders were characterized by low mood (76.2 %) with a feeling of anxiety and hopelessness (46.3 %), decreased overall activity and increased fatigue (67.2 %), decreased ability to concentrate (30.2 %), a feeling of tension, stiffness, sleep disturbance (42.2 %), characterized by difficulties in falling asleep, intermittent sleep, early awakening with the inability to fall asleep again; vegetal imbalance (38.5 %), manifested in fluctuations in blood pressure, unpleasant senses in the eyes; headache; pain in the back and neck; feeling of heaviness in the head; feelings of noise or ringing in the ears; a feeling of appearance of «flies» in front of the eyes; tachycardia.

Psychological manifestations of adaptation disorder were characterized by complaints of constant distress, dissatisfaction with the level of achievement of life goals, the lack of desire to communicate with others, the difficulties of establishing communicative contact with strangers, conflicts in the work team and in the family, reducing motivation to professional activity.

The data obtained during the study allowed to systematize the manifestations of maladaptive reactions and to identify asthenic, hypertensive, anxiodepressive, psychosomatic, asthenic-apathetic and addictive variants of maladaptive reactions among internship doctors.

In order to prevent and correct the disorders of adaptation to the professional activities of internship doctors, we have developed a system of medical and psychological support during the professional training period, which involves the use of complex psychotherapeutic, psychoeducational and psychoprophylaxis influences.

The complex system of medical and psychological support consists of 3 stages.

The first stage (psychodiagnostic) is monitoring of the psychological state through a comprehensive psychodiagnosics, which included the definition of pathological and psychological grounds for the occurrence of maladaptation (dynamic assessment of the level of anxiety and depression, assessment of the level of professional stress).

The second stage (correctional) includes a complex of psychotherapeutic and psychoeducational influences aimed at the correction of the psycho-emotional state, the level of manifestations of professional maladaptation, correction of negative individual and personal traits and false behavioral patterns.

The third stage (psychoprophylaxis) is aimed at preventing the emergence of psychological and professional maladaptation among internship doctors.

Psychotherapeutic complex in internship doctors with asthenic and asthenic-apathetic types of maladaptation included the use of rational psychotherapy (the classic version of Dubois P., 1912), autogenous training (psychotonic version of Shogham A. M. and Mirovsky K. I., 1963).

In case of hyperesthesia, the short-term psychodynamic psychotherapy (Karvasarsky B. D., 1999), cognitive training, progressive muscle relaxation developed by Jacobson E. (1963), art therapy (drawing techniques) were used.

The main forms of psychotherapeutic influence with anxiety-depressive variant were personality-oriented psychotherapy (Karvasarsky B. D., Insurina G. L., Tashlikov V. A., 1994), cognitive-behavioral therapy of Beck (Beck A. T., 2006), autogenous training in the modification of Lebedinsky M. S. and Bortnik T. L. (1969), art therapy (drawing techniques).

In the psychosomatic variant, it was used the cognitive-behavioral analytical psychotherapy (McCullough D., 2002), existential psychotherapy (Rogers C., 2002; Karasu T., 2006), as a method of psychic self-regulation it was used the method of segment training (Sukhorukov V. I., 1984).

When addictive variant, psychotherapeutic program included indirect psychotherapy (Velvovsky I. Z., 1984), existential psychotherapy (Rogers S., 2002; Karasu T., 2006) and autogenous training in the modification of Lebedinsky M. S. and Bortnik T. L. (1969).

An integral part of the psychotherapeutic program developed by us is psychoeducational trainings (Maruta N. O., Kozhina G. M., Korostiy V. I., 2011), which include the use of information modules, positive self-perception training, the formation of communicative skills and abilities, the solution of interpersonal interaction problems and problem-oriented discussions.

The purpose of the psychoprophylaxis stage was to prevent the emergence of maladaptation states of internship doctors, the increase of their socio-psychological competency, optimization of interpersonal interaction, psychological support during internship training.

The psychoprophylaxis stage includes the primary psychoprophylaxis (the development and implementation of a program of medical and psychological support, an assessment of the personal characteristics of internship doctors and predicting their adaptative reactions); the secondary psychoprophylaxis (early diagnostics of maladaptive reactions and conditions, their timely and adequate correction); the tertiary psychoprophylaxis (prophylaxis of relapse of maladaptive states of internship doctors).

Conclusions

The results of the three-year catamnestic study proved the effectiveness of the proposed system of psychotherapeutic correction of adaptation disorders among internship doctors, while the positive dynamics of the mental state was being noticed, and the maladaptive states were reduced; in 92.6 % of the surveyed people, there were no relapses of adaptation disorders.

References

- Vitenko, I. S. (2013). *Psyhologichna adaptatsiia simeinoho likaria do profesiinoi diialnosti* [Psychological adaptation of the family doctor for professional activity]. Vinnytsia: Nova knyha, 132 p. (In Ukrainian).
- Pshuk, N. G., & Kaminska, A. O. (2014). Delaki indyvidualno-psykholohichni predyktory formuvannya profesiinoi dezadaptatsii likariv khirurhichnoho ta terapevtychnoho profilu [Some individual psychological predictors of professional disadaptation forming in surgery and therapeutic profile doctors]. *Ukrainskyi visnyk psykhonevrolohii – Ukrainian Journal Psychoneurology*, vol. 22, issue 1 (78), pp. 84–87. (In Ukrainian).
- Vitenko, I. S., & Vjun, V. V. (2012). Profilaktika i korrekciia rasstrojstv adaptatsii vrachej v uslovijah raboty po principam semejnoi medicyny [Prevention and correction of adaptation disorders doctors in terms of work on principles of family medicine]. *Ukrainskyi visnyk psykhonevrolohii – Ukrainian Journal Psychoneurology*, vol. 20, issue 3 (72), pp. 169–170. (In Russian).
- Kokun, O. M. (2005). Adaptatsiia ta adaptatsiini mozhyvosti liudyny: prykladni aspekty [Adaptation and adaptive possibilities of the person: applied aspects]. In S. D. Maksymenka (Ed.), *Aktualni problemy psykholohii*, vol. 5, no. 4: *Psykhofizioloziia. Medychna psykholohiia. Henetychna psykholohiia – Actual problems of psychology*, vol. 5, issue. 4: *Psychophysiology. Medical psychology. Genetic Psychology* (pp. 77–85). Kyiv: Milenium. (In Ukrainian).
- Arshava, I. F. (2006). Funktsionalni stany liudyny v protsesi adaptatsii do ekstremalnykh umov diialnosti (u paradyhmi «osobystist—stan») [Functional states of man in the process of adaptation to extreme conditions of activity (in the paradigm «person-state»)]. *Visnyk APN Ukrainy: Pedahohika i Psykhohiia – Newsletter of the NAPS of Ukraine Pedagogics and Psychology*, issue 4 (53), pp. 82–90. (In Ukrainian).
- Kozhyna, G. M., & Markova, M. V. (2012). Adaptatsiia studentiv pershoho kursu do navchalnoi diialnosti – pryorytetne zavdannia vyshchoho navchalnoho zakladu

- [Adaptation of students of the first year to the educational activity is a priority task of the higher educational institution]. *Mezhdunarodnyj psichiatricheskij, psichoterapevicheskij i psichoanaliticheskij zhurnal – International Psychiatry, Psychotherapy, Psychoanalytic Journal*, vol. 5, issue 2(28), pp. 28–34. (In Ukrainian).
- Zozhyna, G. M., Markova, N. V., & Grynevych, Ye. H. (2013). Problemy adaptatsii studentiv do navchalnoi diialnosti u VUZi v umovakh kredyno-modulnoi systemy osvity [Problems of adaptation of students to educational activity in higher educational institutions in conditions of credit-modular system of education]. *Naukovo-informatsiinyi visnyk Akademii nauk vyshchoi osvity Ukrainy – Scientific information journal of Higher Education Academy of Sciences of Ukraine*, no. 3 (86), pp. 87–93. (In Ukrainian).
 - Sokolova, I. M. (2007). *Psichofiziologicheskie mehanizmy adaptatsii studentov* [Psychophysiological mechanisms of student adaptation]. Kharkiv: KhHMU, 412 p. (In Russian).
 - Volosyn, P. V., Maruta, N. O., Kozhyna, G. M., & Markova, M. V. (2016). *Sotsialno-stresovyi rozlad (klinika, diahnozyka, profilaktyka)* [Socio-stress disorder (clinical course, diagnostics, prevention)]. P. V. Volosyn & N. O. Maruta (Eds.). Kharkiv: Strokov D. V., 335 p.
 - Volosovets, O. P. (2006). Stratehiya yevrointehratsiinoho reformuvannia vyshchoi medychnoi osvity Ukrainy [The Strategy of European Integration Reform of Higher Medical Education of Ukraine]. *Problemy medychnoi nauky ta osvity – Problems of modern medical science and training*, no. 1, pp. 5–12. (In Ukrainian).
 - H. Г. Пшук, А. О. Камінська // Український вісник психоневрології. – 2014. – Т. 22, вип. 1 (78). – С. 84–87.
 - Витенко И. С. Профилактика и коррекция расстройств адаптации врачей в условиях работы по принципам семейной медицины / И. С. Витенко, В. В. Вьюн // Украинский вестник психоневрологии. – 2012. – Том 20, вып. 3 (72). – С. 169–170.
 - Кокун О. М. Адаптація та адаптаційні можливості людини : прикладні аспекти / О. М. Кокун // Актуальні проблеми психології. – Т. 5, вип. 4 : Психологія. Медична психологія. Генетична психологія / За ред. С.Д. Максименка. – К. : Міленіум, 2005. – С. 77–85.
 - Аршава І. Ф. Функціональні стани людини в процесі адаптації до екстремальних умов діяльності (у парадигмі «особистість—стан») / І. Ф. Аршава // Вісн. АПН України : Педагогіка і психологія. – 2006. – № 4 (53). – С. 82–90.
 - Кожина А. М. Адаптація студентів першого курсу до навчальної діяльності – пріоритетне завдання вищого навчального закладу / А. М. Кожина, М. В. Маркова // Международный психиатрический, психотерапевтический и психоаналитический журнал. – 2012. – Т. 5, № 2 (28). – С. 28–34.
 - Кожина А. М. Проблеми адаптації студентів до навчальної діяльності у ВУЗі в умовах кредито-модульної системи освіти / А. М. Кожина, М. В. Маркова, Е. Г. Гриневич // Науково-інформаційний вісник Академії наук вищої освіти України. – 2013. – № 3 (86). – С. 87–93.
 - Соколова І. М. Психологічні механізми адаптації студентів / І. М. Соколова // Монографія. – Харків : ХГМУ, 2007. – 412 с.
 - Соціально-стресові розлади (клініка, діагностика, профілактика) / П. В. Волошин [та ін.] ; за ред. П. В. Волошина, Н. О. Марути. – Харків : Строков Д. В., 2016. – 335 с.
 - Волосовець О. П. Стратегія євроінтеграційного реформування вищої медичної освіти України / О. П. Волосовець // Проблеми медичної науки та освіти. – 2006. – № 1. – С. 5–12.

Список використаної літератури

- Вітенко І. С. Психологічна адаптація сімейного лікаря до професійної діяльності : монографія / І. С. Вітенко. – Вінниця : Нова книга, 2013. – 132 с.
- Пшук Н. Г. Деякі індивідуально-психологічні предиктори формування професійної дезадаптації лікарів хірургічного та терапевтичного профілю /

ОБҐРУНТУВАННЯ І ЗМІСТ ПСИХОТЕРАПІЇ ТА ЗАПОБІГАННЯ РОЗВИТКУ СТАНІВ ДЕЗАДАПТАЦІЇ В ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ У СУЧАСНИХ УМОВАХ

В. В. В'юн

Актуальність. Питання впливу емоційного стресу на людину є однією з провідних медичних та соціальних проблем нашого часу. У сучасних умовах основних завданнями післядипломної освіти лікарів є забезпечення вдосконалення професійної підготовки лікарів-інтернів і надання медичної та психологічної підтримки лікарям у період адаптації до їх професійної діяльності.

Мета – розробити систему психопрофілактичного супроводу під час професійної підготовки фахівця на основі системного підходу до вивчення механізмів формування станів дезадаптації у лікарів-інтернів до їх професійної діяльності.

Матеріали та методи. Згідно з принципами біоетики та медичної деонтології ми провели комплексне клініко-анамнестичне та психодіагностичне обстеження 213 лікарів Харківського національного медичного університету (116 жінок та 97 чоловіків). Обстеження проходило в три етапи. Перший етап включав перевірку рівня адаптації лікарів-інтернів. На другому етапі проводили комплексний аналіз клінічних проявів та механізмів формування розладів адаптації у лікарів-інтернів. На третьому етапі була випробувана розроблена комплексна система психопрофілактики та проведена порівняльна оцінка її ефективності.

Результати. Лише 34,3 % інтернів (44,3 % чоловіків та 31,4 % жінок) адаптувалися до своєї професійної діяльності (контрольна група), у 65,7 % інтернів (55,7 % чоловіків та 68,6 % жінок) (основна група), незалежно від соціально-демографічних та професійних особливостей, виявлено стани дезадаптації. Ми визначили три основних рівні адаптації лікарів до їх професійної діяльності: 1) високий рівень (14,1 % опитаних лікарів стажування, 24,2 % чоловіків та 12,3 % жінок); 2) середній рівень (20,2 % стажистів, 20,1 % чоловіків та 19,1 % жінок); 3) низький рівень (65,7 % стажистів, 55,7 % чоловіків та 68,6 % жінок). З метою запобігання та корекції розладів адаптації лікарів-інтернів до професійної діяльності ми розробили систему медико-психологічної підтримки протягом періоду професійної підготовки, яка передбачає використання комплексних психотерапевтичних, психодукційних та психопрофілактичних впливів. Комплексна система медико-психологічної підтримки складається з 3 етапів: 1) психодіагностика; 2) корекційні втручання; 3) психопрофілактика.

Висновки. Результати трирічного катamnестичного дослідження підтвердили ефективність запропонованої системи психотерапевтичної корекції розладів адаптації лікарів-інтернів, спостерігалася позитивна динаміка психічного стану, зменшувались прояви станів дезадаптації; у 92,6 % опитаних не було рецидивів.

Ключові слова: психотерапія, профілактика, дезадаптація, психологічна адаптація, лікарі-інтерни.

ОБОСНОВАНИЕ И СОДЕРЖАНИЕ ПСИХОТЕРАПИИ И ПРЕДОТВРАЩЕНИЕ РАЗВИТИЯ СОСТОЯНИЙ ДЕЗАДАПТАЦИИ У ВРАЧЕЙ-ИНТЕРНОВ В СОВРЕМЕННЫХ УСЛОВИЯХ

В. В. Вьюн

Актуальность. Вопрос влияния эмоционального стресса на человека является одной из ведущих медицинских и социальных проблем нашего времени. В современных условиях основными задачами последипломного образования врачей является обеспечение совершенствования профессиональной подготовки врачей-интернов и оказание медицинской и психологической поддержки врачам в период адаптации к их профессиональной деятельности.

Цель – разработать систему психопрофилактического сопровождения во время профессиональной подготовки специалиста на основе системного подхода к изучению механизмов формирования состояний дезадаптации у врачей-интернов к их профессиональной деятельности.

Материалы и методы. Согласно принципам биоэтики и медицинской деонтологии мы провели комплексное клинико-анамнестическое и психодиагностическое обследование 213 врачей Харьковского национального медицинского университета (116 женщин и 97 мужчин). Обследование проходило в три этапа. Первый этап включал проверку уровня адаптации врачей-интернов. На втором этапе проводился комплексный анализ клинических проявлений и механизмов формирования расстройств адаптации у врачей-интернов. На третьем этапе была испытана разработанная комплексная система психопрофилактики и проведена сравнительная оценка ее эффективности.

Результаты. Лишь 34,3 % интернов (44,3 % мужчин и 31,4 % женщин) адаптировались к своей профессиональной деятельности (контрольная группа), у 65,7 % интернов (55,7 % мужчин и 68,6 % женщин) (основная группа), независимо от социально-демографических и профессиональных особенностей, выявлено состояния дезадаптации. Мы определили три основных уровня адаптации врачей к их профессиональной деятельности: 1) высокий уровень (14,1 % опрошенных врачей стажировки, 24,2 % мужчин и 12,3 % женщин); 2) средний уровень (20,2 % стажеров, 20,1 % мужчин и 19,1 % женщин); 3) низкий уровень (65,7 % стажеров, 55,7 % мужчин и 68,6 % женщин). С целью предотвращения и коррекции расстройств адаптации к профессиональной деятельности врачей-интернов мы разработали систему медико-психологической поддержки в период профессиональной подготовки, которая предусматривает использование комплексных психотерапевтических, психодукционных и психопрофилактических воздействий. Комплексная система медико-психологической поддержки состоит из 3 этапов: 1) психодиагностика; 2) коррекционные вмешательства 3) психопрофилактика.

Выводы. Результаты трехлетнего катamnестического исследования подтвердили эффективность предложенной системы психотерапевтической коррекции расстройств адаптации врачей-интернов, наблюдалась положительная динамика психического состояния, уменьшались проявления состояния дезадаптации; у 92,6 % опрошенных не было рецидивов.

Ключевые слова: психотерапия, профилактика, дезадаптация, психологическая адаптация, врачи-интерны.

The article has been edited 03.11.2017 p.
Стаття надійшла до редакції 03.11.2017 p.

VYUN Valery Vasilovich, MD, PhD, Docent, Director of Faculty of Postgraduate Training of the Kharkiv National Medical University, Kharkiv, Ukraine; e-mail: val.v.nnipo@gmail.com
В'ЮН Валерій Васильович, к.мед.н., доцент, директор Інституту післядипломної освіти Харківського національного медичного університету, м. Харків, Україна; e-mail: val.v.nnipo@gmail.com
ВЬЮН Валерий Васильевич, к.мед.н., доцент, директор Института последипломного образования Харьковского национального медицинского университета, г. Харьков, Украина; e-mail: val.v.nnipo@gmail.com